

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

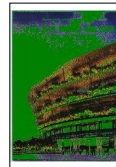
Rubrika Investicije

Autori: Dunja Marić

Teme: autoputevi, magistrale

Napomena:

Površina: 2223

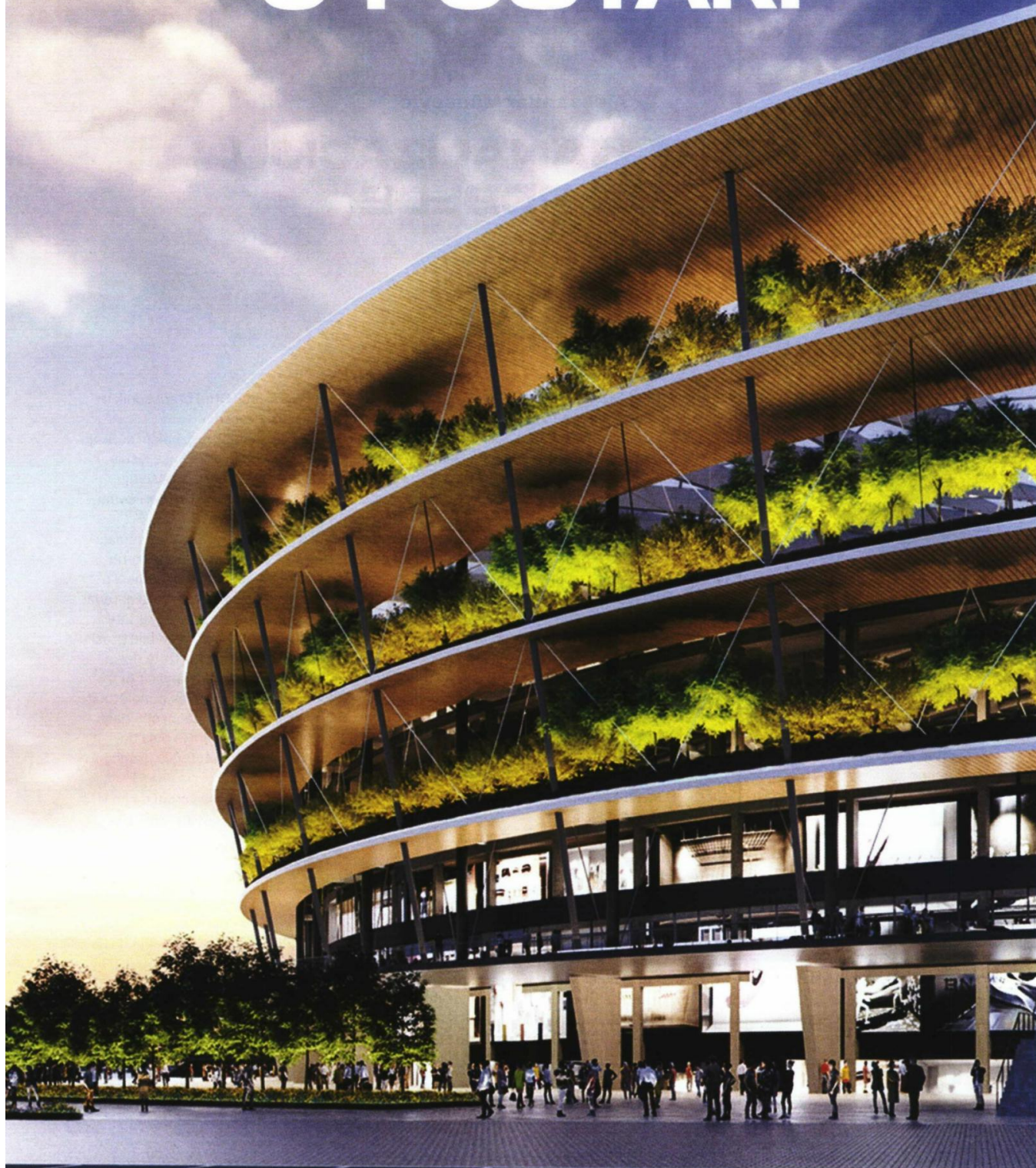

Naslov: VELIKI BELI SLON

Strana: 30,31,32,33

Šta sve nemamo zbog Nacionalnog stadiona

VELIKI BELI SLON U PUSTARI

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

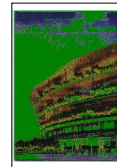
Rubrika: Investicije

Autori: Dunja Marić

Teme: autoputevi, magistrale

Napomena:

Površina: 2223

Naslov: VELIKI BELI SLON

Strana: 30,31,32,33

INVESTICIJE

Dunja Marić

Nacionalni stadion u Surčinu jedan je od onih projekata kojima se, čini se, vlast posebno raduje i ponosi, ali u očima građana – on deluje potpuno suprotno, kao projekat na koji ćemo dati basnoslovnu sumu novca, ali od kog nećemo imati nikakvu korist. I to ne misle samo građani. I stručnjaci smatraju da Nacionalni stadion ne može da bude isplativa investicija u Srbiji, ali i da postoje neke druge, urgentne stvari, u koje treba uložiti novac

U državi u kojoj polovina zaposlenih zarađuje manje od 800 evra, sasvim logično pitanje, koje se postavlja svaki put kada se govori o nekom velikom projektu, jeste – koliko će to da košta? U slučaju Nacionalnog stadiona, tokom godina se pominjalo nekoliko različitih iznosa, počevši od 560 miliona. Konačna brojka do koje smo stigli je 960 miliona evra, uključujući prateću infrastrukturu. To je iznos koji je procenio Fiskalni savet pre dve godine.

Suprotno tome, Ministarstvo finansija sa Sinišom Malim na čelu saopštilo je pre nekoliko meseci da je investiciona vrednost stadiona, koji će inače imati 52.000 mesta, prema podacima glavnog projektanta, oko 392 miliona evra. Procenjuje se da će odstupanje između projektovane i konačne investicione vrednosti biti do 10 odsto. To je, očigledno, daleko manje od vrednosti koju je procenio Fiskalni savet. Njihovu računnicu sporio je pre dve godine i sam Siniša Mali, koji je rekao da će stadion koštati 464 miliona evra plus PDV, a da je Fiskalni savet dodao i linijsku infrastrukturu, što je infrastruktura vezana za Ekspo.

Konačno, verovatno najprecizniji iznos jeste 460 miliona evra. U pitanju je iznos koji je naveden u građevinskoj dozvoli, koju je Nacionalni stadion dobio pre oko godinu dana.

Inače, budući stadion nalazi se pored kompleksa koji je predviđen za međunarodnu izložbu Ekspo 2027. Ipak,

predstavnicima vlasti insistiraju na tome da su ova dva projekta odvojena – pa i njihove cene.

Dakle, jasno je da se ne može sa sigurnošću reći jedna vrednost, jer se procene vlasti i nezavisnih institucija dramatično razlikuju.

STADION NA PAUZI, ALI NOVAC TEČE

Treba imati u vidu da radovi na izgradnji Nacionalnog stadiona ne idu u potpunosti onako kako je vlast zamislila. To se može videti na osnovu potrošnje novca koji je za to namenjen. Primera radi, država je u prošloj godini potrošila 2,5 milijardi dinara za izgradnju stadiona, što je 13,6 odsto planiranog izdvajanja za taj objekat u 2025. Naime, za prošlu godinu je budžetom bilo planirano 18,5 milijardi dinara.

U međuvremenu, projekat izgradnje Nacionalnog stadiona, kao uostalom i brojni drugi projekti u Srbiji, dobio je novi rok. Umesto da gradnja bude završena do početka Ekspa, planirani završetak pomeren je na početak 2028. godine. Jedan od razloga za probijanje roka jeste potreba da se stabilizuje i obezbedi teren na kojem se gradi, ali i činjenica da će tokom izložbe, na tri meseca, radovi biti zaustavljeni.

Uprkos tome što će radovi kasniti, država nastavlja da izdvaja novac i iz

budžetske rezerve. Konkretno, u avgustu je Vlada Srbije dodelila 225 miliona dinara iz budžetske rezerve za potrebe manifestacije Ekspo 2027 i izgradnju Nacionalnog fudbalskog stadiona. Taj novac namenjen je javnom preduzeću Elektrodistribucija Srbije za podršku realizaciji Ekspo 2027, i preduzeću Elektromreža Srbije za projekat izgradnje kablovskih vodova za potrebe Nacionalnog fudbalskog stadiona.

IMA LI ZARADE OD STADIONA

Pitanje koje je možda i važnije od cene projekta – može li on da zaradi dovoljno novca, makar da isplati samog sebe. Treba imati u vidu i da nakon završetka radova i otvaranja stadiona, troškovi ne prestaju. Koštaće i njegovo održavanje, upravljanje, zaposleni... Procenjuje se da bi godišnji troškovi održavanja mogli da iznose 3,9 miliona evra.

Kako je navedeno u Studiji opravdanosti koju je uradila firma KPMG, godišnji operativni troškovi stadiona mogli bi da iznose oko sedam miliona, operativni prihodi oko 11,2 miliona, dok bi godišnji prosečan profit u prvih 10 godina trebalo da bude nešto manji od 4,2 miliona evra. Dalje, gosti koji dođu iz inostranstva potrošiće, procenjuje se, oko 9,2 miliona evra. Procena je i da će se investicija vratiti za 32 godine, uz internu stopu prinosa od 4,4 odsto.

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

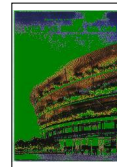
Rubrika: Investicije

Autori: Dunja Marić

Teme: autoputevi, magistrale

Napomena:

Površina: 2223

Naslov: VELIKI BELI SLON

Strana: 30,31,32,33

PROCENJUJE SE DA BI GODIŠNJI TROŠKOVI ODRŽAVANJA STADIONA MOGLI DA IZNOSE 3,9 MILIONA EVRA

S druge strane, Ministarstvo finansija je ove podatke, koji su objavljeni u medijima, demantovalo. Kako tvrde iz resora Siniše Malog, projektovani godišnji prihod uključuje oko 5,38 miliona evra od premijum ulaznica, 4,64 miliona evra od hrane i pića, 2,97 miliona evra od prodaje robe, 2,1 milion evra od zakupa događaja... To je, međutim, samo projekcija, a ne garantovani prihod.

SKUPLJE NEGO U EVROPI

U ovakvim situacijama, uvek se postavlja pitanje koliko su slični projekti koštali u inostranstvu.

Ukoliko se iznos koji je procenio Fiskalni savet ispostavi kao tačan, to bi Nacionalni stadion u Beogradu svrstao među najskuplje stadione u Evropi, ali i čitavom svetu.

Ne tako daleko, u Zagrebu, gradiće se Novi Maksimir. Najavljen kao partnerski projekat Vlade Republike Hrvatske i Grada Zagreba, budući stadion Dinama i reprezentacije Hrvatske koštaće 175 miliona evra, saopštila su oba partnera. Imajući u vidu da će stadion u Zagrebu

biti manji, kada se cena podeli sa brojem sedišta, dolazi se do cene od 5.000 evra po sedištu.

Potom, troškovi izgradnje Nove Mestalle u Valensiji, u državi koja je ove godine po drugi put postala prvak sveta u fudbalu, iznosiće 340 miliona evra, odnosno 4.500 evra po sedištu.

A u Srbiji? Teško je reći, imajući u vidu različite cene.

Ukoliko uzmemo vrednost od 460 miliona iz građevinske dozvole, sedište bi moglo da košta 8.846 evra. A ako se usudimo da procenu Fiskalnog saveta podelimo sa brojem sedišta, dolazimo do neverovatne sume od 18.460 evra po sedištu.

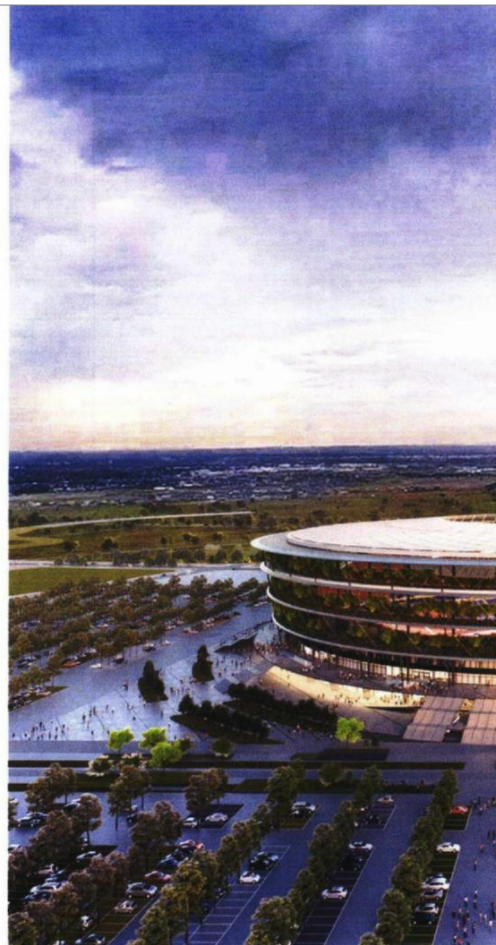
ŠTA SMO SVE MOGLI ZA TAJ NOVAC

Mnogi bi rekli da je za taj novac moglo da se uradi nešto „pametnije“, pogotovo imajući u vidu problematično stanje bolnica, škola i drugih objekata od javnog značaja u Srbiji.

Za računicu, navedenu u Tabeli 1, koristili smo iznos iz građevinske dozvole, 460

miliona evra, imajući u vidu da je to trenutno najzvaničniji dokument kojim se raspolaže.

Dakle, za 460 miliona evra, moglo bi da se sagradi 11 novih domova zdravlja, od kojih bi svaki koštao po sedam miliona evra. Tolika je, zapravo, vrednost tendera

ŠTA JE SVE MOGLO DA SE IZGRADI ZA 460 MILIONA EVRA POTROŠENIH NA NACIONALNI STADION

Projekat	Cena po jedinici u evrima	Broj projekata koji je moguće realizovati
Izgradnja doma zdravlja	7 miliona	11
Izgradnja bolnice	88 miliona	3
Izgradnja osnovne škole za 600 đaka	10 miliona	9
Rekonstrukcija osnovne škole	3 miliona	8
Izgradnja vrtića	793.000	3
Rekonstrukcija vrtića	222.000	8
Izgradnja doma za stare i ugrožene	415.000	2

Datum: 02.09.2026

Medij: Nova ekonomija

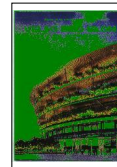
Rubrika Investicije

Autori: Dunja Marić

Teme: autoputevi, magistrale

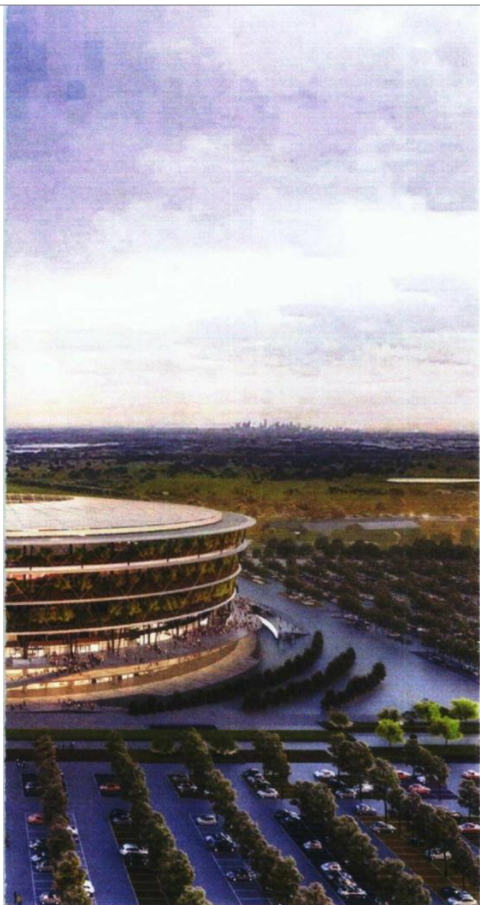
Napomena:

Površina: 2223

Naslov: VELIKI BELI SLON

Strana: 30,31,32,33

koji je u junu raspisan za izgradnju novog Doma zdravlja u Batajnici.

Dalje, mogle bi da se sgrade i tri potpuno nove bolnice, i to ukoliko bi svaka vredela 88 miliona evra. Toliko će, zapravo, koštati nova bolnica u Boru, čija je izgradnja najavljena u februaru. Na to bismo mogli da dodamo i devet novih osnovnih škola. Primera radi, osnovna škola u Novom Sadu, na Jugovićevoj, u kojoj će moći da se školuje 600 đaka, koštaće ukupno 10 miliona evra.

A neke osnovne škole bi mogle da se rekonstruišu. Konkretno, njih osam, ukoliko kao primer uzmemo da rekonstrukcija košta tri miliona evra. Mogli bi da se izgrade i novi vrtići, što je nešto manja investicija. Konkretno, za vrtić na Panteleju u Nišu, 2023. godine

dogovoren je posao izgradnje vredan 93 miliona dinara (793.000 evra), uključujući PDV. Takvih vrtića moglo bi da se izradi tri.

Neki postojeći vrtići mogli bi da se rekonstruišu – konkretno njih šest za cenu od po 222.000 evra.

Konačno, mogla bi da se izgrade i dva manja doma za stare, čija je pojedinačna vrednost 415.000 evra. Dom upravo te vrednosti počeo je da se gradi u Bosilegradu 2023. godine. Ovo, zapravo, nije samo dom za stare, već kako je tada objavljeno, privremeno utočište za stare, iznemogle, socijalno ugrožene, nezbrinute, seksualnim i drugim terorom ugrožene osobe, sa ukupno 28 kreveta u devet smeštajnih jedinica.

Svi ovi objekti zajedno koštali bi oko 460 miliona evra. A kada se u obzir uzme da neka mesta u Srbiji nemaju kanalizaciju, adekvatne puteve ili prevoz do najbližeg grada u kojem se nalazi bolnica, jasno je da ipak postoje projekti u koje bi pre trebalo uložiti nego u Nacionalni stadion. To smatra i ekonomista Saša Đogović.

„Za mnoge projekte često nedostaje studija o ekonomskoj proceni. Kod nas, neko poželi da se nešto radi, da se angažuju kompanije bliske vlasti i tako se kod nas realizuju projekti, bez dalekosežnog javnog interesa“, kaže Đogović za Novu ekonomiju.

Prema njegovim rečima, postoje urgentnije potrebe koje treba namiriti – energetika, ekologija, kultura...

„Pod ekologijom mislim na uvođenje vodovoda, kanalizacije, sistema za navodnjavanje i odvodnjavanje... Onda u energetici „proširivanje kopova, veća eksploatacija uglja i manji uvoz. Naravno,

tu je i kultura, jer su kultura, obrazovanje i zdravstvo stubovi perspektive jednog društva“, kaže Đogović.

INVESTICIJE

ZA GRAĐANE NIŠTA, ZA VLAST SVE

A šta će građani imati od Nacionalnog stadiona? Obični građani – ništa.

Predstavnici vlasti – veliku zaradu. To smatra stručnjak za javna ulaganja Mahmud Bušatlija.

„Osnovna stvar u investiranju jeste da ta investicija može, direktno ili indirektno, da vrati taj novac. Kada investicija ne može da vrati novac, to onda nije investicija, već subvencija, a na primeru ovog projekta, pljačka“, kaže Bušatlija za Novu ekonomiju.

Kako objašnjava naš sagovornik – ne mora svaka investicija da se vrati kroz novac. Primera radi, kada se auto-put izgradi tamo gde je potreban, doći će do toga da saobraćaj bolje funkcioniše, automobili se kraće zadržavaju u putu, čime se umanjuje količina izduvnih gasova. Iako se možda nije vratio novac, za ovakvu investiciju ne može se reći da se nije isplatila na neki drugi način. Ipak, Nacionalni stadion ni u tom smislu ne može da se isplati.

„Mi nismo nikakva fudbalska nacija pa da nam je to potrebno, pogotovo imajući u vidu da već imamo dva stadiona. Za par miliona, oni su mogli da se doteraju, poprave, pa i da se prošire kapaciteti, a ne da gradimo još jedan novi“, zaključuje Bušatlija.

Ovaj tekst je nastao u okviru projekta "Javna potrošnja kao legitimna tema", finansiranog od strane Nacionalne zadužbine za demokratiju.

Ovaj tekst, celokupan sadržaj i izneti stavovi su isključiva odgovornost Business Info Group kao izdavača Nove ekonomije i ni na koji način ne odražavaju stavove i mišljenja Nacionalne zadužbine za demokratiju.

NATIONAL
ENDOWMENT
FOR
DEMOCRACY

SUPPORTING FREEDOM AROUND THE WORLD

